

Стилът е ограничение

Викенти
КОМИТСКИ,
представен от
Владия
МИХАЙЛОВА.

Стилът е ограничение, 2010

Викенти Комитски (р.1983) е от поколението художници в България, което започна да се формира в последните няколко години, създавайки динамика в местната художествена сцена чрез изявиите си в различни пространства за изкуство и клубове, встрани от институциите и познатите схеми. Повечето от тях изоставиха наученото в академията и започнаха самостоятелно да търсят художествени ориентири и език, често извън всякаква традиция, в непосредствената визуална среда на съвременните културни индустрии, рекламата и дизайна.

Завършил скулптура през 2006, Викенти Комитски е сред най-отявлените представители на този кръг от млади художници, чиито имена все по-често се срещат в изложбите в страната. Голяма част от неговите работи притежават знаков характер, което лесно ги превръща в символи за идентификация. Изявите му включват множество групови изложби в страната и чужбина, сред които „От идеология към икономика. Съвременно българско изкуство 20 години по-късно“ (2009), Държавен централен музей за съвременна история на Русия, Москва, и „Отвъд кредита“ (2010) в *Antrepo 5*, Истанбул. През 2011 той реализира втората си самостоятелна изложба *No Image Available* и спечели наградата за млад художник БАЗА. Негови произведения могат да се видят в изложбите „Беген, но секси“, галерия „Сариев“ (до 30 октомври) и в „Краят и отвъд“ с куратор Вера Млечевска в Баня Старинна (до 9 октомври), и двете в Пловдив.

„Стилът е ограничение“ е работа на Викенти Комитски, която бе показана за първи и единствен път през 2010 г. в (тогавашния) апартамент на Рори заедно с други произведения в спонтанна изложба из стаите на жилището и с наличието на голямо количество алкохол в кухнята. Работата представлява съвсем обикновена пластмасова кафява саксия с цвете, което е покрито с шапчица за баня. Синя на бели точки, тя обхваща цветето така, сякаш иска да го предпази от внезапно поливане. Естетизацията изглежда почти естествено действие, за което са използвани поръчни материали от съседния магазин за едно левче. Композирани набързо с подхода *DIY (Do It Yourself)*, който пъкът въведе като културна практика, и представени през звучащото тип рекламен слоган заглавие, тези елементи съставят произведението, което може да престане да съществува в момента, в който някой махне дори и един от тях.

Възприемам съвсем като на шега направената творба за знакова за дейността на Викенти Комитски. Тя представя начина, по който неговите работи се създават, често съществуват за кратко и отминават като бързи идеи. Голяма част от тях се загубват във времето, други остават в обращение под една или друга форма (набързо надрасканият надпис „Винаги някой някъде реже нещо с флекс“, който първо се появи анонимно по улиците на София, после стана повод за разказ, фраза в разни блогове, нечий статус в социалната мрежа и мотото в скайп профили). Надписът бе представен в първата самостоятелна изложба на художника в галерия „Васка Емануилова“ през 2009, а съвсем наскоро беше предложен и за виртуалната колекция на съвременно

изкуство на радиопредаването „Музей в ефира“. Тази верига на комуникация очертава различна публичност, която предполага и друг статус на произведението. Работата е непосредствено свързана с потока на информация в съвременната култура на креативния юзър и връзката на тази култура с пространството на града като медия и мрежи. Макар и представена в галерия, тя далеч не се вписва в институционалната представа за творба с предполагаемите степени на автономност и отстраненост.

Връзката с непосредствената среда на живеене е ключова както за работите на Викенти Комитски, така и за цялото поколение, което вечер пие бира по пейки и стъпала на разни паметници и публични сгради в центъра на града. Пример за това е „Рамка“ (2008), представляваща рамкирана плочка от паважа на тротоар в София. Закачането ѝ на стената на галерията е отказ от дълбочина на образа, от изразното средство на картината и конвенцията на представяне на произведението. Тя е директна връзка с реалността в нейното охлузено, зацапано, тежко материално измерение.

Подобно преосмисляне на символния статус на произведението представлява и обектът „Паметник на пропуснатите възможности“ (2009) – намерен пътен знак, към който авторът прикрепя завъртащ го механизъм. Непрекъснатото въртене на стрелките на знака е свързано със загубата на ориентири, които в случая отварят нови хоризонти за действие и избор. Това са посоки не-означени, не-предначертани от „авторитетни“ символи и трибуни. Работата е изложена на пода на галерията, сякаш с намерението да демонументализира самата идея за памет, да смени реда, като превърне символа в забавна и на вид „проста“ играчка.

Коментар на какво са твоите произведения? Има ли критичен елемент в тях?

– Не знам дали са коментар на нещо определено. Обикновено търся нови гледни точки към нещата, които приемаме, без да се замисляме. Понякога има и критичен елемент към начините на правене на изкуство, към произведението като такова. Друг път са по-скоро реакция на конкретна ситуация.

Във всички работи на Викенти Комитски има особена позитивност,

© Кирил Кузманов

Изложба *No Image Available*, 30.03. – 04.04.2011, *The Fridge*

Рамка, 2008

която в „Отново заедно“ (2009) е свързана с утопичното измерение на възстановената „общност“, представена като своеобразно завръщане към изгубената Пангеа през съвременния мит на глобализацията. Произведението е колаж с използването на географска карта на света, чийто разгърнат мащаб на двете полукълба е „събран“ в една-единствена плоска кръгла форма, постигната чрез изрязване и слепване на отделни части от картата. Получилите се по този начин „нови“ граници между континенти и държави не представят някакъв определен, друг образ на света, а единствено възможността за редакция на съществуващото знание и съдържания, силата на простите действия *copy*, *paste* и *delete*, които сякаш са в самия метод на колажния подход на автора, използвани като съвременни утопически инструменти.

Колажът, както и апроприацията

(усвояването на различни, вече съществуващи художествени и културни елементи), заедно с употребата на реди-мейда са изразни средства, свързани с липсата на „автентичност“ на произведението. Те разполагат творбата в реда на повторението, в което „новостта“ се състои в различния начин на представяне на информацията, образа, фрагмента. На този принцип е направена видеоработата *Tom & Jerry Live* (2010), в която Викенти Комитски се занимава с вече отдавна смесилите се представи за висока и ниска култура. Той използва откъс от епизода „Концертът на котката“ (1946) на анимационния филм на Хана и Барбара, в който Том изпълнява Унгарска рапсодия №2 на Ференц Лист, докато Джери разбърква клавишите на пианото. Епизодът показва усвояването на класическата култура от културната индустрия, която след 50-те напълно променя представата за популярна култура. Видеоотом на Викенти Комитски коментира именно този момент, като разиграва едно своеобразно завръщане към „високото“ изкуство. Самата работа е документация от перформанс, в който млад пианист повтаря в реалното време на прожекция на откъса от филма музикалната „интерпретация“ на Лист, която в епизода прави анимационният герой Том. Така по странен начин популярната култура се оказва образец, заемайки мястото на първоизточник. Повторението на повторението в случая е безкрайният >>

изобразително изкуство

ред на възможната игра.

Образът от холивудската продукция е използван за първичен визуален речник, за граматика на произведението. И ако това важи за споменатата работа, то още повече е валидно за начина, по който е конструирана видеоинсталацията *Peaks of Oil* (2010), създадена в годината на световна рецесия. Тя представя логиката на пикове и следващи ги спадове в производството на петрол, част от гръбнака на съвременната глобална икономика, като използва за това кадри от различни холивудски филми, всеки един от които показва момент на избухване на бензиностанция. Видеоинсталацията се състои от шест монитора и възпроизвежда логиката на вълна, като отделните екрани се включват един след друг.

Ще задам въпроса съвсем лаконично – защо Холивуд?

– Гледам на холивудските продукции като на съвременна западна митология, в която елементите често се повтарят. Взривяването на бензи-

Tom & Jerry Live, 2010, видео 3'41'', кадър от видео

ностанция е такъв стандартен лайтмотив, чрез който се опитвам да говоря за реален фактор от истинския живот.

Принципът на повторението се отнася към една вече медиализирана реалност, то е свързано с репрезен-

Паметник на пропуснатите възможности, 2009

Отново заедно, 2009, кадър от изложбата #1, галерия „Васка Емануилова“

тация на репрезентацията, която повтаря действителността и така разкрива нейната логика и политики. Коментар именно в тази посока бе последната самостоятелна изложба на художника *No Image Available*, показана през март тази година в *the fridge*. В нея ключова идея бе отсъствието на образ и дори на произведение. Централната в известен смисъл за изложбата работа „Генератор“ (2011) бе изградена на добре усвоения от автора принцип *DIY*, като в случая бе използван лаптоп, чиито бутон *enter* е притиснат със стяга. На екрана в намален размер е представен форматът на страница от стандартен *word* документ, която вследствие на натиснатия бутон *enter* постоянно се възпроизвежда в редички на екрана, квадратче след квадратче. Безкрайността на това действие е свързана с повторението, обаче не на образа, а на самия формат, на рамката, която очертава неговите граници.

Разкажи ми за отсъствието на образа. Метафора или машина е генераторът?

– В известен смисъл е метафора на машината – система, която съществува безцелно и независимо, не създава нищо, а генерира. Ако много дълго гледаш работата, предполагам, че ще се сетиш и за „Матрицата“ и постапокалиптичния сюжет, в който машините вземат решения и ни управляват сами. ☹

